

4. Wie ben ik voor anderen? | b. wat je kunt betekenen voor anderen

kernwoord: **zien van de ander**

Open je ogen

Bijbelstudie Lucas 10:25-37

Bijlage bij introductie – Ik zie, ik zie... (2.1)

BLIKVERRUIMING

>>> Het verhaal van de barmhartige Samaritaan is voor veel mensen overbekend. Jezus leert ons in dit verhaal verschillende dingen, maar in deze bijbelstudie leggen we vooral de vinger bij de vraag: hoe kijk je? Hierbij hoop ik dat dit voor jou blik- en geestverruimend gaat werken. Het helpt je om eerst het bijbelgedeelte nog eens door te lezen met in je achterhoofd de vraag: wie ziet wat en hoe komt dat? <<<

Lukas 10:25-37

Er kwam een wetgeleerde die hem op de proef wilde stellen. Hij vroeg: 'Meester, wat moet ik doen om deel te krijgen aan het eeuwige leven?' Jezus antwoordde: 'Wat staat er in de wet geschreven? Wat leest u daar?' De wetgeleerde antwoordde: 'Heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw kracht en met heel uw verstand, en uw naaste als uzelf.' 'U hebt juist geantwoord,' zei Jezus tegen hem. 'Doe dat en u zult leven.' Maar de wetgeleerde wilde zich rechtvaardigen en vroeg aan Jezus: 'Wie is mijn naaste?' Toen vertelde Jezus hem het volgende: 'Er was eens iemand die van Jeruzalem naar Jericho reisde en onderweg werd overvallen door rovers, die hem zijn kleren uittrokken, hem mishandelden en hem daarna halfdood achterlieten. Toevallig kwam er een priester langs, maar toen hij het slachtoffer zag liggen, liep hij met een boog om hem heen. Er kwam ook een Leviet langs, maar bij het zien van het slachtoffer liep ook hij met een boog om hem heen. Een Samaritaan echter, die op reis was, kreeg medelijden toen hij hem zag liggen. Hij ging naar de gewonde man toe, goot olie en wijn over zijn wonden en verbond ze. Hij zette hem op zijn eigen rijdier en bracht hem naar een logement, waar hij voor hem zorgde. De volgende morgen gaf hij twee denarie aan de eigenaar en zei: 'Zorg voor hem, en als u meer kosten moet maken, zal ik u die op mijn terugreis vergoeden.' Wie van deze drie is volgens u de naaste geworden van het slachtoffer van de rovers?' De wetgeleerde zei: 'De man die medelijden met hem heeft getoond.' Toen zei Jezus tegen hem: 'Doet u dan voortaan net zo.'

Wie wel en wie niet?

Een aantal mensen - vrome dienaren van God - zijn er op uit om Jezus te testen. Om te zien of Hij wel zuiver op de graad is. Er is een vraag bedacht: 'Wat moet ik doen om het eeuwige leven te krijgen?' Het zou trouwens een vraag uit onze tijd kunnen zijn; druk met jezelf en wat je aan een eeuwig leven zou kunnen bijdragen. Jezus plaatst door Zijn antwoord de man direct in zijn eigen context. Hij moet het halen waar hij verstand van heeft en waar hij dagelijks mee bezig is: de wet van God. Wat staat er in de wet? Wat zie je daar voor antwoorden? De godsdienstige man geeft dan het juiste antwoord en Jezus zegt eenvoudig: 'Doe wat je net hebt gezegd en je zult leven!' Dan kan de man niet anders dan het punt aandragen waar het op vastzit: de omgang met de mensen om hem heen. Wie moet ik liefhebben en wie niet? Hoe moet ik naar ze kijken? En ook zoiets van: God moet niet het onmogelijke van mij vragen. Kijk eens wie ik allemaal tegenkom, als ik die allemaal moet liefhebben. Ik kan sowieso niet de ellende van iedereen op mij nemen...

Ja, hier heeft de man wel een punt. Als reactie op die vraag schetst Jezus een plaatje.

Een plaatje

Stel je voor: je reist over de weg van Jeruzalem naar Jericho. Je gaat 24 kilometer tussen de bergen door en dan ruim duizend meter naar beneden. Dan ligt daar ineens een willekeurige man (ik had het trouwens zelf kunnen zijn), naakt op de weg. Hij ligt stil, ademt nauwelijks, heeft wonden. Hij heeft geen spullen meer... en dan? Een ander plaatje: stel je bent onderweg naar huis nog even de supermarkt ingegaan. Je hebt je boodschappen onder de arm en stapt door de schuifdeuren naar buiten. Schuin achter je hoor je plotseling een schorre stem: 'Goed'avond, straatkrant asublieft.' Een paar lege ogen kijken je vanonder een vette haarbos aan... en dan?

Reacties

Een willekeurige priester en een Leviet, beiden ingewijd in het dienen en liefhebben van God (ik had het zelf kunnen zijn), zien de man en kiezen ervoor om afstand nemen. Blijkbaar is er bij onze dienst aan God een kans op blikvernaauwing.

Een willekeurige Samaritaan, je weet wel - van die mensen die buiten de Bijbel om hun eigen godsdienst bedenken (dit ben ik in ieder geval niet), ziet de man en kiest voor het dichterbij komen. Hij kijkt en ziet steeds meer...

Ze 'zien' (precies hetzelfde woord) alle drie en toch zijn de reacties tegengesteld. Blijkbaar kun je op verschillende manieren naar de situatie kijken, zien en zien is twee. Wat speelt zich in milliseconden in het hoofd van de kijkers af?

Ik zal een paar mogelijkheden schetsen:

- Huh, wat ligt daar nou? Dat vertrouw ik niet, zo snel mogelijk er langs.
- Hé, dit is voor het eerst van mijn leven dat ik een dode op straat zie liggen. Dat het geweld op straat al zo dichtbij is, schokt me.
- Daar ligt iemand. Zeker te pakken genomen door rovers. Niet mee bemoeien, je hebt zo een mes tussen je eigen ribben.
- Ach kijk, arme kerel. Ik zou hem graag helpen, maar ik zie geen mogelijkheden. Thuis bel ik wel 112.
- Een gewonde man, zou hij nog leven? Even dichterbij kijken.
- Oh, wat vreselijk voor hem. Kijk die wonden, snel stelpen. Waar is mijn schone shirt? Waar is mijn olie?
- Een gewonde man? Ik weet niet wat je bedoelt, ik liep te mediteren.

Het is te leren

De Samaritaan kijkt verder dan de neus van zijn eigenbelang lang is. Deze manier van kijken noemt Jezus: 'Je kruis opnemen en achter Mij aan komen'. Dat is jezelf verloochenen. Deze manier van kijken is niet afhankelijk van het wel of niet hebben van een sociaal karak-

ter, maar is voor elk mens weggelegd. Kijken met bewogenheid is te leren. Jezus vraagt niet voor niets om achter Hem aan te komen. Ga in gesprek met Jezus over de mensen die je tegenkomt. Neem jezelf voor om een stapje dichterbij de ander te komen dan dat je voorheen deed.

Zalig de ogen die Jezus zien als de Samaritaan!

Steeds weer in het evangelie spreekt Jezus over blind zijn en kunnen zien. Het blijkt meerdere keren dat mensen die denken dat ze zien, in Jezus' ogen blind zijn en steeds verkeerd kijken. Dit heeft in de eerste plaats te maken met hoe mensen naar Jezus zelf kijken. Maar Jezus vraagt hen ook te kijken naar de ander. De ander zien zoals Jezus hem of haar ziet. Hierin ligt eeuwig leven verborgen. God maakt namelijk geen onderscheid tussen liefhebben van God en liefhebben van de naaste. Dat is voor God hetzelfde.

Zien van mogelijkheden

Het valt me in dit verhaal van Jezus ook op dat de Samaritaan goed

naar zichzelf kijkt. Hij kijkt en ziet allerlei mogelijkheden die hij kan inzetten om deze man te helpen: zijn ogen, zijn hart, zijn benen en de rest van zijn lichaam, zijn kracht, zijn kennis van het verzorgen van wonden, de stukken stof die hij heeft, olie en wijn, zijn inventiviteit, zijn rijdier, zijn connecties en netwerk (eigenaar van de herberg), zijn gezag, zijn tijd, zijn geld, zijn verantwoordelijkheid en zichzelf als hij weer terugkomt.

Geloof dat jij, met wie je bent en wat je wel of juist niet hebt, de ander tot zegen kan zijn. Of zoals zo prachtig in het Engels wordt gezegd: 'I am because you are; you are because I am.'

Zalig ben je als je naaste bent

Jezus laat de wetgeleerde na het vertellen van het verhaal anders kijken. Kijk naar jezelf, wie je wilt zijn en welke mogelijkheden je hebt. Kijk niet naar wie voor jou een naaste is, maar voor wie jij een naaste bent. Dat werkt blikverruimend. Heel veel zegen toegewenst met die opdracht; zowel jij als de ander worden dan meer mens zoals God heeft bedoeld.

WERKBLAD I

Dagboek van Pinchas, de priester

Wat ik meegemaakt heb! 't Was gisteravond. Ik kwam uit Jeruzalem, want ik had God gediend in de tempel. En ik liep weer terug, over die weg naar Jericho, de bergen door. Zie ik daar ineens een man, naakt op de weg. Stil, ademt nauwelijks, naakt, gewond, heeft geen spullen meer. Het eerste wat ik dacht was... (1).

Dagboek van Levi, de Leviet

Moet je horen! Gisteravond kwam ik uit die schitterende tempel in Jeruzalem. Ik moest Pinchas bijstaan in zijn priesterdienst. Prachtig, we spraken nog over het dienen en liefhebben van God. Dus ik liep zo naar beneden richting Jericho, in de verte zie ik Pinchas nog lopen. En toen ineens, zie ik daar een man, waarschijnlijk slachtoffer van een roversbende. Ik loop een beetje naar hem toe. Ik kijk naar hem en zie die afschuwelijke wonden. Ik liet de nood en het leed van die halfdode man even tot me doordringen. Op dat moment dacht ik... (2).

Dagboek van Sem, de Samaritaan

Gisteravond liep ik daar, over die drukke, bergachtige weg van Jeruzalem naar Jericho. Bepakt en bezakt, want ik ging op reis. Hier en daar werd ik uitgejouwd door een aantal orthodoxe mannenbroeders. Maar wat echt mijn aandacht trok was een man. Die lag daar gewond aan de kant van de weg, alleen... Toen ik zag dat het menens was, dacht ik...(3).

WERKBLAD 2

Mijn reactie

✧ Verontwaardiging ✧

Ik zou me afvragen wat die man gedaan heeft waardoor hij overvallen is. Misschien is hij wel een drugsdealer, hij zal het er in ieder geval zelf wel naar gemaakt hebben!

✧ Angst ✧

Ik zou zo snel mogelijk doorlopen. Wie weet struinen die overvallers nog wel ergens rond. Straks nemen ze mij ook nog te grazen.

✧ Medelijden ✧

Ik zou me afvragen hoe ik hem kon helpen. Kijk die wonden, snel stelpen. Waar is mijn schone shirt?

✧ Boos ✧

Ik zou boos op die man worden. Waarom was hij niet gewoon aan het werk! Net als iedereen! Dat hangt maar rond op straat.

✧ Afschuw ✧

Ik zou niet naar die gewonde man willen kijken.

✧ Onverschillig ✧

Ik zou het liefst doorlopen en me er niet mee bemoeien. Doorlopen en niet omkijken. Niet harder gaan lopen ook, gewoon doorlopen en net doen of ik hem niet zie.

✧ Interesse ✧

Ik zou hier gelijk meer van willen weten. Een gewonde man, zou hij nog leven? Even dichterbij kijken.

✧ Machteloos ✧

Ik zou hem graag helpen, maar ik zie even geen mogelijkheden. Mijn mobiel ben ik precies die dag vergeten. Misschien thuis 112 bellen?

✧ Anders, namelijk... ✧

PROFIELSCHETS VAN:

- »→ Mijn leeftijd is: .....
- »→ Dit vind ik een leuke sport: .....
- »→ Een hobby van mij is: .....
- »→ Mijn lievelingseten is:.....
- »→ Mijn gezondheid is: .....
- »→ Mijn opleiding/werk is: .....
- »→ Zo heet mijn beste vriend(in): .....
- »→ Dit vind ik dus echt niet leuk: .....
- »→ Een goede eigenschap van mij is: .....
- »→ God is voor mij: .....
- »→ Zo zou ik dus nooit op vakantie gaan: .....
- »→ Mijn grootste angst is: .....